

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Készíteteket vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Wekerle-tér 671.

Felolvas szerkesztő:
Bíró Pál.

Főmunkatárs:
Dr. Buza Barna.

Előfizetési ár: egész évre 5 frt, félévre 2.50. negyedévre 1.25.
Egyes szám ára 5 kr
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál, Wekerle-tér 502.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közlünk.

Adóhajsza.

Sátoralja-Ujhely, június 23.

(bp.) A közigazgatási bizottság ülésén dicséretreméltó dolgok történtek. Mailáth József gróf, báró Sennyey Miklós, Löcherer Lőrinc, Fejes István és maga a főispán, a vármegye tekintélyei kikelték a III. oszt. kereseti adókitetés körül tapasztalt kiméletlenség ellen.

Elhatározta a közigazgatási bizottság egy akarattal, hogy a III. oszt. kereseti adó reformálása ügyben fölír az államkormányhoz.

Hát ez mind igen szép dolog. De még sem lehet a határozat kutforrását figyelmen kívül hagyni. Sajtóságos tüneményt észlelünk az adókitetések körül az egész országban és épp úgy vármegyénkben is. A III. oszt. kereseti adó kitetéséhez hozzászámítva a községi, vármegyei és egyéb adókat, valamint pótlékokat is az aránylagos adóemelés a 100%-ot is meghaladja.

Molnár főispán erre a horribilis arany adóemelésre a legerélyesebb hangon, kathegorikusan és bátor kritikával azt mondja, hogy az a módszer, amelyet a III. oszt. kereseti adó kitetésénél követnek, az nem adóztatás, hanem a legnagyobb foku igazságtalanság.

A legerélyesebb hangon, a meghatározottabban tiltakozik a bizottság a kir. pénzügyigazgatóság kiküldötteinek az adóztatás körül tapasztalt eljárása ellen.

Az államhatalom pénzügyi képviselője pedig azzal védekezik, hogy a kiküldöttek sem a miniszter, sem a pénzügyigazgató részéről nyomás alatt nem állanak, sőt — mint mondja és amit mi is tudjuk — a miniszter idevonatkozó utasításában épp azt hangsúlyozta, hogy az adók rohamos emelésétől óvakodni kell.

Mindez igen érdekes és mindez igen furcsa és siralmas képet tár fel előttünk.

Szóljunk csak egy-két szót amugy parasztosan: Hiába beszélnek az ur szépet, amikor csunya dolgokat csinál: nem adok én arra egy fittyinget se!

Emlékezhettünk még arra, amikor a főváros egyik negyedében felzudult a polgárság az adókitetés miatt egy hivatalnok ellen. Ugyan kérem mi köze annak mindehhez? Hisz az az ember csak eszköze, csak végrehajtója az ál-

lamhatalomnak. Ha azt mondják neki tedd így: teszi így. Mondják neki tedd úgy: teszi úgy.

Az orvoslásra helyes módot választott a bizottság. Nagy kérdés: fog-e eredménnyel járni ez a derék határozat. Mert elvégre ne köntörfalazunk, hanem csapjunk le egyszerre oda, a hol a dolgok libéje van. Kezdjünk ott vizsgálódni. A miniszter azt mondja, hogy az adók rohamos emelésétől óvakodni kell. És dacára ennek az egész vonalon mindenfelől csak azt halljuk, hogy az adót rohamosan emelik. Általános panaszban tör fel a modern Tiborcok szájából a keserű sóhaj. — Mindenfelé megindult az adóhajsza.

Hát ez bizony szomorú tapasztalat: de így van, ne takargassuk. És most már mondjuk komolyan a következőket: Ha nem mozdul meg az egész ország, ha nem fog sorompóba állni minden igaz hazafi, ha nem fogunk vasmarokkal hozzáfogni a rendszer átalakításához: akkor ki tudja nem e fog minden erőnk minden tehetségünk kimerülni az adósróf roszdás és gyilkos vasfogai között.

Mert odajutottunk, hogy az államhatalom igénye és szükséglete nagyobbodik, a mi erőképességünk pedig gyengül.

Pang minden: a kereskedelem, az ipar. A föld ezer és ezer esélynek kitéve. A szőlőtelepítések horribilis pénzt emésztenek és ki tudja meg lesz e téren is a rekompenzáció? A merre elnézünk: mindenfelé nyomor és jajszó.

És ilyenkor áll be az a szerencsétlen állapot, a mikor az állam szükséglete és az ország fizetőképessége egymással rettentő aránytalanságban áll.

Hová fog mindez vezetni, még ma nam tudjuk? De hogyha ebből, az ingoványból ki akarunk evickélni: akkor meg kell változni vagy a viszonyoknak, vagy a rendszernek. Ha ezt a csunya és szomorú képet nem fogják úgy látni, ahogy van és ha nem igyekeznek változtatni rajta úgy, a hogy kell: akkor nem is merünk ennek a jelennek a jövőjébe nézni . . .

A nagymihályi képviselőválasztás.

— Saját kiküldött tudósítónktól. —

Nagy-Mihály, június 21.

Vármegyénk egyik nagyfontosságú kerületében, a nagymihályiban képviselő-

választás volt ma. A gróf Vay Ernő halálával elrúvult mandátumot egyhangulag gróf Andrássy Géza kezébe adták.

Gyönyörű szép nap kedvezett a választásnak, illő azon lelkes hangulathoz, melylyel a város leendő képviselőjét fogadta. Zászló és virág díszlik mindenütt, az utcákon pedig az emberáradat nyüzsgő.

Reggel fél nyolc óraker taracklövészek jelezték, hogy a jelölt a város határából érkezett. Itt Sulyovszky István a város derék ügyésze üdvözölte szép szavakkal a gróft, ki szívélyesen válaszolt. Erre a négyes és kettős fogatoknak hosszú sorában rohogott a város felé a menet, melyhez egy 250 főből álló lovasbandérium csatlakozott. A bandériumból kiváltak a habarai nyalka magyar legények. A városban felállított díszkapunál Inatkó János gk. plébános köszöntötte a gróft, mire a több ezernyi közönség lelkes eljenzése közepette a választás színhelyére vonultak. Itt 8 óraker Polányi Geza közjegyző, vál. elnök kijelenti, hogy csak egy ajánlat érkezett be és egy fél óra múltán gróf Andrássy Gézát a nagymihályi kerület egyhangulag megválasztott képviselőjének jelentette ki, a mit hangosan felugró eljenzés követt. — Sulyovszky István indítványára erre küldöttség ment az új képviselőért.

(Andrássy Géza gróf üdvözlése.)

Megérkezések Polányi Géza lelkes beszédben köszöntötte a gróft. Nagyhatalú beszédéből a következő részleteket közöljük:

A férfi jellemének, munkásságának legfőbb jutalma a lélekben s a lélek azon tudatában van, hogy léte jogosult, mert eleget tett és eleget tesz azon kötelemeknek, a melyeket társadalmi hivatása reá ró, eleget tesz azon kötelezettségeknek, melyeket Istene, hazája, családja és társadalmának fogadott. Még boldogitóbb a tudat, ha a férfi látja azt, hogy eredményt ért el s a kör, melyben hivatásához képest működik, elismeri, méltányolja törekvéseit.

Erdemesebb kezekbe mi mandátumunkat nem tehetjük, fogadja tehát ezen kerület megbízó levelét mindnyájunk szívéből eredő azon jó kívánnal, hogy Nagyméltóságodat a haza, a király és családja boldogságára a magyarok Istene sokáig éltesse.

(Andrássy Géza gróf beszéde.)

Andrássy Géza gróf átvevén a mandátumot, mindenekelőtt megköszönte az előlegezett bizalmat s ígéretet tett, hogy azt a haza és kerület érdekében teendő szolgálataival fogja viszonzani.

Majd a közönség zajos helyesléseitől gyakran megszakítva, programját a következőkben fejtette ki:

Kijelentette, hogy rendíthetetlen híve az 1867-iki kiegyezésnek és a Széll-kormányának, amely helyreállította a haza nyugalalmát. Széll Kálmán kormányát, mondta a szónok, az ország osztatlan bizalmát bírja, mert a leg-helyesebben hajtotta végre a pártokkal kötött paktumot, megvédte a kormány vitális érdekeit és biztosította hosszú időkre a monarchia veszélyeztetett nagyhatalmi állását. A jövő feladataira terve érintette a közigazgatás államosításának kérdését is, amelyet szerinte sürgősen meg kell oldani akként, hogy megfeleljen az ország anyagi és kulturális érdekeinek. Az államosításnak összhangban kell lennie az önkormányzattal, amely századokon át az ország alkotmányának védőbástyája volt. Figyelemre méltó volt beszédének az a része is, amelyben a közgazdasági tevékenységről beszélt. A nyertermények forgalmát helyes tarifa-politikával kell emelni és általában a mezőgazdaságot épp úgy támogatni kell, mint az ipart.

(A hölgyek üdvözlése.)

Erre imponáns jelenet következett. A nagymihályi nők egy gyönyörűen huzmzott selyem trikólórt adtak át a grótnak, kiknek szószólója Dr. Pogány Gerő városi orvos neje volt, a következő szép beszédet mondotta:

Kegyelmes Gróf! Tisztelt képviselőnk!

Az a lelkes eljenzés, mely csak az imént hangzott el e helyen elhatott a mi csendes otthonunkba is és át-szűrődve a határtalan bizalmon és tiszteletben, melylyel férfaink Nagyméltóságod iránt viseltetnek, utat tört a mi szívünkhöz.

Nem a politika hozott minket ide, de az általános öröm s ez azért nekünk bátoróság, hogy szerdony módon, csekély eszközeinkkel mi is ki-vegyünk részünket abból az ünnepélyből, melyre ma virradt az a kicsiny, de nekünk igen kedves városka.

Fogadja szívesen Excellenciád e zászlót országos érdemeinek elismeréséül és a mi tiszteletünk zálogául.

Ez a három színű lobogó legyen talizmánja nehéz feladatainak megoldásául.

Tartsa meg az Ég úgy nekünk, mint a hazának boldogságban és tegye fáradozásait áldottá.

A kedves hangu beszéd nagy hatást keltett. A nehéz selyemre aranynyal himzett diszázslót Baján Ettyke és Füzes-séry Ilona átadták Andrássy Géza grófnak. — Az ünnepelt meghatottan köszönte meg a nők ovációját s néhány kosár virágcsokorral viszonzotta.

A választási aktus ezzel be is fejeződött.

(A lakoma.)

Délután egy óraker az ünnepelt gróf fényes ebédet adott, melyen a megye notabilitásainak nagy része megjelent. Ott volt; gróf Andrássy Tivadar, gróf Andrássy Gyula, gróf Andrássy Sándor, gróf Lónyay Gábor, gróf Sztáray

Révész Imre a táncitanítást a Diannában megkezdte.

Beiratások naponta eszközölhetők.

Lapunk 4 oldal.

Sándor, báró Sennyey István, báró Fischer Gusztáv, Wiczmány Ödön, zempléni Moskovitz Géza, Vladár Emil, Stépan Gábor, Kazinczy Arthur, Dókus Gyula, Szentiványi László stb. Ebéd alatt a legkedélyesebb hangulat uralkodott, a sikerült tósztok egymás után hangzottak el. Az első szónok Polányi Géza választási elnök volt, ki gyönyörű beszéddel Ő Felségére a királyra emelte poharát, Wiczmány Ödön Andrássy Géza gróf érdemeit méltatta, kifejezést adva talpra esett szavakban a fölötti örömeinek, hogy a gróf Andrássyakat választás visszanyerte a megyének.

Ezután gróf Andrássy Géza igen kedves beszédben a nagymihályi nőkre üritett poharát.

Kapossy Menyhért gróf Andrássy Gézanéra emelte poharát, gróf Andrássy Gyula a szépen fejlődő Nagy-Mihály városára, gróf Andrássy Tivadar a Széll Kálmán kormányára, gróf Andrássy Sándor pedig a kerületre.

Majd zempléni Moskovics Géza szép beszédben a jelenlévő négy Andrássy grófra emelt poharát. Sulyovszky István remek beszéddel Andrássy Géza grófort éltette. Később Moskovics Géza Sulyovszky Istvánt a mai választás lelket köszöntötte. Stépan Gábor a legnépszerűbb magyar grófra Andrássy Gézára üritette poharát, Dókus Gyula igen ötletes tósztaban szintén Andrássy Gézát, báró Sennyey Istvánt a választó polgárokat éltette. Beszéltek még Mihalovics Jenő, Máthé Miklós, Antalóczy és még többen. Az idő már jó előre haladt, amikor a társaság oszladozni kezdett, többen azonban a késő éjjeli órákig a legkedélyesebb hangulatban mulattak tovább.

E választás bizonyára hosszú ideig marad a nagymihályiak emlékezetében. A fényes és szép ünnepély rendezése körül legtöbbet Sulyovszky István fáradozott.

Panama a miskolci rendőrségnél.

Érdekes botrányról ad hirt a miskolci Szabadság.

Azt írja, hogy: »Borsodmegye közigazgatási bizottságának múlt szombatán délelőtt megtartott ülésén hozta napfényre a rendőrség kihágási osztályán uralkodó botrányos állapotokat és azok részleteit dr. Tarnay Gyula alispán. Ugyanakkor azt is megtudták a jelenlévők, hogy a megtorló intézkedések is megtették az által, hogy fegyelmi vizsgálatot rendelt el az alispán Lukács Béla városi rendőrkapitány és Berner Antal, a kihágási osztályt vezető alkapitány ellen.

Valóságos bünlajstrom az, melyet az alispán elősorolt: bünlajstrom, mely a fentiekben kívül mindazok terhére írható, kiknek a város ezen ügyforgalmi osztályánál becszolásuk van és volt.

Általános volt a panasza, hogy a rendőrség kihágási osztálya nem áll a hozzá méltó és megkívánható nívón, hogy ott nem folynak a dolgok a maguk szükségelt rendjén.

A kiket becsuknak, azoknak nevét, a büntetés tartamát és a szabadonbocsátás idejét nem tartják nyilván, hanem a kulcsos emlékeztetőre, belátására bízzák, tőle függ, mikor szabadul ki egy-egy bűnhődött. Természetes, hogy az is megtörténik, hogy sokkal tovább lesz valaki elzárva, mint a mennyire el lett ítélve. Tehát a kulcsos helyettesíti a naplót.

Bűnnyomozati jegyzőkönyveknek vagy feljegyzéseknek nyoma sincs, hanem a rendőr- és szakaszbiztosok disz-

krécijórája — az ő tetszésükre és belátásukra — van bízva a vonatkozó ügyek be vagy be nem terjesztése.

A pénzbüntetések nincsenek nyilván tartva és így nem tudhatni, kit és mennyire ítéltek el.

Az irattárba elhelyezett, 1998. évről származó iratok egy épen előkért fascikulában 10 el nem végzett és elévült ügyet talált a többiek közé becsapva.

Minden 100 ítélet közül 90 egy és két forintra szól. Ennek pedig az az oka, hogy a 2 forin aluli ítéleteket megfeleltetni nem lehet s így a felsőbb hatóságoknál nem tekinthetnek bele az iratokba, nem jöhetnek nyomra a visszasz állapotoknak.

Mindezen tények alapján Berner kapitány ellen megindítja a fegyelmi eljárását és ezt kiterjeszti Lukács főkapitány ellen is, mint a ki elmulasztotta a köteles és pontos ellenőrzést.

HIREK.

Mányi Lajos felett.

— Mányi Lajos cigányprimás halálára.

Elfogyott a nóta! . . .

Elborult a lélek! . . .

— Régen élő-halott

Kit ide kísérték! . . .

Isten! megfoghatlan

Végzésidnek utja,

Hogy kezéd a jókat,

Igazakat sujta! . . .

De nem zugolodunk,

Meg nem inog hitünk! . . .

»Ne szállj perbe velem,«

— Te mondad Istenünk.

—

Önvédelmi harcunk

Tábori zenése!

Felszállt már a lelked

Az egek egébe! . . .

Mennyei zenekar,

Angyalok zenéje,

Vár reád; annak is

Te léssz a vezére . . .

—

Öreg primás felkértél, hogy

Én beszéljek feletted,

Ha majd egykor hú társaid

Zenezőval temetnek.

Elsíratlak, megígértem,

— Ha még életben leszek, —

Elsíratlak te ezerszer

Édes magyar nemzeted! . . .

—

Ott huztat te Schvechnáln is

A Rákóczi indulót, —

Lelkesítéd önkéntesink! . . .

— Igaz, az már régen volt!

—

Könnyen feled ez a világ,

De Zemplén nem feledhet!

Isten előtt gyöngybetűkkel

Van-beírva a neved.

—

Vigasztaltál, ha vesztettünk . . .

Remény szólt szárazfádból,

— De ha győztünk osszerezzent,

A föld annak hangjától! . . .

—

Örömed a hazádé volt,

Bánatod nemzedéde;

Mennyi varázst lelkesdést

Tett halálod semmivé!

—

Szivszaggató volt a huztvad:

»Tenger rajtnok a fegyver,«

»Kossuth Lajos azt izente:

Mindnyájunknak menni kell. «

—

S ha poharunkat csordultig

Megtöltötted keserűvel . . .

Kiittuk azt, mert úgy bántál

Te a magyar emberrel:

—

Megrikattad! . . . felderítéd

Bús kedélyünk! s a Haza

Mindjárt élt rá huztatd, hogy

»Megvirradt még valaha! «

Megvirradt az tagadhatlan,
Csak hogy a magyar napja
Nem onnan kélt honnan várjuk,
— Jövők! homályi takarja! . . .

A te napod már leszálott
Többé nem virrad nekéd! . . .
De emléked s bájos zenéd
Hűn megőrzi nemzeted:
Lajosunk! Isten veled! . . .

Id. Bajusa József.

— Személyi hírek: Stiller Bertalan a budapesti tudományos egyetem kitűnő orvos-tanára mai napon át városunkban időzött. — Mezei Ernő a kiváló publicista, az »Egyetértés« vezércikk-írója és lapunk munkatársa több napi tartózkodásra városunkba érkezett. — Sziber Ede a kassai tankerület főigazgatója a kormány megbízásából jelen volt a főgymnasium idei érettségi vizsgálatán.

— Szövetkezet Málcán. Stépan Gábor Málcán szövetkezet létesítésén fáradozik, az erre vonatkozó aláírási íveket már ki is bocsátották. A szövetkezeti eszme mind nagyobb tét hódít Zempléncsüvegében. Mailáth József gf. kezdeményező agilitása nagy körben felkeltette az érdeklődést, az eszme és a kivitel fényes sikerrel kecsegtetheti a szövetkezeti ügy lelkes bajnokait.

— Eljegyzés. Ausländer Hermann ungvári kereskedő eljegyezte Weinberger Hermann nagymihályi lakos lányát: Reginát.

— A tályai bíróság. Tályán e hó 15-én volt a községi bíróságúráltatás Fintér István főszolgabíró elnöklötte alatt. Főbíróvá Uhlyár Mihályt az egyedüli pályázót választották meg, albiró és közgyám Nyizsalovszky József lett, szintén ugyanagylag. Az újonnan választott két előjáró a főszolgabíró kezébe azonnal letette a hivatalos esküt s megkezdette működését.

— Áthelyezés. Bratján Farkas István pénzügyi számvizsgáló Kassáról Sátoralja-Ujhelyre helyeztetett át és a számvizsgálás vezetésével bízott meg.

— Érdékes lelet. E hó 12-én Händler Mihály nagy-bereznai kertész kertjében egy vályogvető gödörben egy cserépcsúporban elrejtett 1 kgr. sulyu ezüstpénzt találtak III. Ferdinánd kirólból. A pénz valószínűleg a vallási villongások idejében rejtették el. A nagyobb pénzdarabok szép fényesre letisztíthatók és az évszám 1647 teljesen kivethető.

— Betörés a szerencsi állomáson. Szerdán virradóra ismeretlen tettesek betörték a szerencsi állomás terheladási pöntárába s 60 forint készpénzt elvittek.

— Érett íjak. A sátoralja-ujhelyi rk. főgymnasium VIII. oszt. növendékei az elmúlt héten tettek érettségi vizsgálatot, ahol a kormány kiküldöttjeként Sziber Ede tankerületi főigazgató szerepelt. A vizsgálat eredményét e hó 22-én csütörtökön hirdették ki, mely szerint teljes érett lett: Novák Béla, Kolozs Sámuel, Zavatzky Antal; jól érett: Lichtenstein Izidor, Barna Géza, Burger Jakab, Elephánt Herman; egyszerüen érett 17; szeptembéri javítóvizsgálatra utasítottak 4-et. Visszavetettek 4 tanuló. Ilyképp a főgymnasium 24 diákja lerázta magáról az iskola porát, hogy az élet szinpadára lépjen. Talán ez a legboldogabb, legkönnyelműbb kor életünkben, mégis komoly megdondoltsággal mindenkinél az egyéniségéhez és tehetségéhez illő pályát kell választania, mert ez a lépés a legfontosabb és kihathat egy egész életre. — Az ifjúság táncmulatára íránt, mely a Bock kert-helyiségében e hó 28-án szerdán lesz megtartva, — széles körben nagy érdeklődés mutatkozik. A 24 végzett középiskolai növendék a 10 éves találkozóra kötelezvényt ír alá.

— A református egyház százados ünnepélye. Kassa város református egyházának, vasárnap e hó 25-én tartandó százados ünnepélyére, Kun Bertalan püspök a szombat esti gyorsvonattal érkezik Kassára. Az egyház nagy vendége azonban határozottan kijelentette, hogy tekintettel egyfőől családi gyászára, másfőől agy korára, agy megőrzése, mint Kassán időzése alkalmas val minden nagyobb szabású és szélesebb körű ünnepeltést vagy tisztelgést kerülni kíván, épen azért a tisztelgetre vasárnap délre tervezett szélesebb körű közébéd is elmarad, hanem csupán szűkebb körű, mintegy családi jellegű társas becédre fognak összegyűlni az egyház tagjai. Maga a templomi emlékünnepély vasárnap délelőtt 9 és háromnegyed órák fog megkezdődni; az istentisztelet végetével ugyancsak a templomban fog az ünnepélyes közgyűlés megtartatni.

— Róm. kath. »Carolineum« felsőbb nőnevelő és tanítéletben Sátoralja-Ujhelyben az ez évi nyilvános záróvizsgálatok a következő sorrendben tartattak és tartatnak: Jun. 21-én d. e. 9 órák az óvóintézetben délután 3 órák a népiskola I. osztályában, — 22-én délelőtt 8 órák a népiskola IV. V. VI. oszt.-ban délután 3 órák a népiskola II. és III. oszt.-ban, — 23-án délelőtt 8 órák az externat elemi III. IV. oszt.-ban, délután 3 órák az externat elemi I. és II. oszt.-ban, — 24-én délelőtt 8 órák hittanvizsga a polgári iskola 8-szes osztályában. Junius 24-én délután 3. órák a polgári iskola I. oszt.-ban, — 26-án délelőtt 8 órák a polgári iskola III. oszt.-ban, délután 3 órák a polgári iskola II. oszt.-ban, — 27-én délelőtt 8 órák a polgári iskola IV. oszt.-ban, délután 3 órák zene és éneklövizsga, — 28-án délelőtt 8 órák ünnepély »Te Deum«, mely után a bizonyítványok kiosztása lesz, — 30-án délelőtt 9 órák magánvizsgák. — A zártkörü torna-vizsga a nyilvános vizsgálatokat megelőzőleg már június 17-én délután 3 órák tartott meg.

— A bodrogközi jótékony négyelet mult hó 23-án tartott ünnepélyének legutóbb 1324 frtban kimutatott jövedelméhez újbiban befolyt Hg. Windisgrätz Lajosné részéről 20 frt és özv. Gróf Kőrösi Károlyné részéről 10 frt. — tehát idáig befolyt a pöntárba összesen: 1354 frt.

— Halálozás. Egy szép csinos fiatal leányt ragadt el könyörtelenül a kegyetlen halál. Pecher Márta, — Pecher Gyula nagysejtaláni nyugalmozott uradalmi tisztartó leánya, f. hó 20-án délután Vácot, fatalságának delén, pár napszervezés után agytfüstban elhunyt. — Nővére és sógoránál időzött, hol meghűlés folytan kaptá a bajt; — mely rövid 5 nap alatt kioltotta nemes lelkét. A Behnya családát e csapás gyászba borította.

— A kereskedelmi tanonciskola. A kereskedelmi társulat által fenntartott kereskedelmi tanonc iskolában ez évi záróvizsgák június hó 25-én vasárnap délután 3 órátt lesznek megtartva.

— Bódva-Vendégi pusztulása. A zempléni Hegy-Ardóval szomszédos Bódva-Vendégi község mult héten 11 ház kivételével — teljesen leégett. A tűz 11 óra tájban támadt, még eddig ki nem puhatólt okból a község déli részén és egy óra alatt 80 házat és számtalan melléképületet hamvasztat el. A tűzhöz még erős déli szél is járult és e két bázasztó elem koröltve rövid idő alatt lángtengerbe borította az egész községet. Elpusztult a róm. kath. templom is, harangjai pedig elolvadtak. Mentésről szó sem lehetett, egyrészt, mert a tüzet a szél miatt megközelíteni nem lehetett, másrészt, mert a lakosság ifjáváne a réten volt szénát betakarítani. Oda égett a szegény népnek minden ingó-ingatlana, nem maradt meg a rajta levő rongyainál egybe; a szélség és nyomor szívafacsaró látványt nyújt. A kár hosszávötoleges számítás szerint meghaladja a 60 ezer frtot, melyből bizto-

sítás utján alig egyharmad rész térül csak meg.

— **Iskolai értesítés.** A sátoralja-új helyi aut. orth. izr. hitközségi elemi iskolában az ez évi nyilvános évszám vizsgálatok a következő sorrendben tartanak: F. hó 28-án d. e. 8 órától lesz az I—II. délután 3 órától a III. és 29-én délelőtt 8 órától a IV—V. osztályok vizsgálatát.

— **Áthelyezés.** A m. kir. pénzügyminiszter **Lakatos Gyula** helybeli pénzügyi számvizsgálót hason minőségben az eperjesi pénzügyigazgatósági számvevőséghez hivatal főnöknek helyezte át.

— **Pincérak panasz.** Az országos pincérpap, az új kor, terjedelmes vezércikkben arról gondoskodik, hogy a pincérkének alig jut ki valami az emberi jogokból; a pincér porszem, vagy talán még annál is kisebb. Panaszodik, hogy a pincér nem is tagja, csak szállalga a társadalomnak és hogy rájuk nézve a jobbágyi idők még ma sem jártak le. Ezért az új kor a hazafias magyar sajtóhoz fordul a pincérké védelmére és emberi jogokkal való felruházása érdekében. — Tévesek, vagy túlzottak az új kor aggodalmak. A pincérké társadalmi sorsa nem olyan fekete, mint aminek panaszolja. Ha a pincér mint ember megbecsüli magát, ha a szolgálatkészséggel az önjerteztet és a becsületért helyesen tudja önszerezgetni, akkor a pincér is olyan elbánásban részesül, mint a minő elbánásban részesül minden tisztességes iparos, aki adójával, munkájával a közőhasznát mozdítja elő. Mindenki annyit ér, amennyire hasznára tud lenni a társadalomnak és a hazának.

— **Vesztett kutya áldozata.** Záhony közszéknél — mint ottani levelezőnk írja — **Körmeny Erzi** árvalányé e hó 20-án este hazafelé igyekezett, mikor egy nagy fehér vestett kutya rárohant és a szegény leányt úgy összemarcangolta, hogy életben maradásához kevés a remény.

— **Francesco Luongo.** Sátoralja-Uj helyre hozza első spanyol daltársulatát. A társulat most Miskolcra jön, ahol a közönség nagy pártfogása mellett működtek. Az előadások műsorában a legszebb magyar dalok, a legaktusosabb olasz és francia kuplék és nóták foglaltatnak. A »Bock« étertermében e hó 25-én este vasárnap mutatkozik be a kitűnő társulat Új helynek, amelyet mint a falragasz mondja — bárki is megnézhet, mert nem áll oly alacsony szinten, mint a vándorló orpheumok. A bemenet szabad.

KÖZGAZDASÁG.

* **Aratási kllátásaink.** Csak pár hét választ el attól az időponttól, a mikor az aratást rendszerint meg szokták kezdeni. Az állandóan hűvös, esős időjárás azonban jelentékenyen hátráltatta a kalászkó kifejlődését és megérését, minél fogva az aratás országwide valamegy később fog megkezdődni. Sok a panasz, hogy a **Badrogkő** több nagybirtokos alig tud részre dolgozó munkácsaládot kapni az országban. A külföldi munkások behozatala szükségessé vált, de ezt megnehezítette a miniszter, mert elvonta tőlük a vasuti félégy kedvezményt.

Fontos ennél a kérdésnél a **várható eredmény**; ennek miként alakulását függ most az ország széme.

Amint a dolgok ma állanak, a legtöbb termelő állam gyenge aratásnak néz elébe, minél fogva nem szenved kétséget, hogy a **gabona-árak magas nivel maradnak meg**, vagyis feleségeinket igen jól értékesíthetjük.

A földmívelési minisztérium hivatalos jelentései alapján nyujthatunk tájékozott hazánk aratási kllátásairól. Június első felében az időjárás országwide hűvös, sőt hideg volt, több helyen dér és fagy mutatkozott, melyek azonban

többnyire csak a kerti veteményekben, szőlőkben és gyümölcsökben tettek kárt, a gabonamüek ezonban nagyrészen megkíméltek. Utóbbiaknak többet ártott helyenkint a jégeső, egészen végső mérig javult a helyzet, különösen azért, mert a május havában nagy mértékben felépült rozsda nem terjedt tovább és a sok helyen megdőlt vetések nagy része kiegyenesedett.

Utóbbi napokban azonban megint oly gyakori és nagy esőzések vannak, hogy különösen **Zemplén megye közepéből és felső részéről** azt jelentik nekünk, hogyha ez így tart, akkor siralmas állapotok lesznek, mert a vetés megdőlt és a rozsda terjed.

* **Eladó szőlő.** Nagyon jutányosan eladó a Hegyalja legszebb helyén, központján több legjobb fekvésű, első osztályú szőlő. Egy 16 holdas darab, a melyből 9 hold már termelő állapotban van, egy másik 18 holdas csoport a leghíresebb szőlőhegyeken, belőle 9 hold már teljesen termő. Kisebb darabok: egy 2 és fél holdas, egy 1 és fél holdas beültetett, egy 3 és fél holdas parlag terület a legjobb helyeken, s még több más parcella. Bővebbet a kiadóhivatalban.

* **Fizetőkép telenek.** **Oesterreicher Ignác** beregszászi fizetőkép telen kereskedő áruért 7000, pénzért 2000 forint tartozik, aktívát pedig 5000 forint becsüli. Ez alapon 50 percentet ajánl, de tekintve e hitelzők nagy számát, a kiegyezés kétségesebben tűnik fel. — **Fuchs Salamon** munkászi kereskedő 20 évi fennállás után fizetőkép telen. Könyvet nem vezetett s így csak megközelítőleg állapítható meg, hogy ártartozásai 20,000, pénztartozásai 5000 fortra emelkednek. Az aktívát a 10,000 fortra becsülhető árukészletből s 14,000 fortra emelkedő kintlevőségekből állanak, de ebből alig 4000 forint behajtható. Adás egyszerre törleszik. — **Engel Lina** beregszászi kereskedő.

IRODALOM.

* **Itáliai impressziók** címen legközelebb több cikket közlünk majd, munkatársunk **Erényi Nándor** tollából, aki e héten — mint értesülünk — hosszabb olaszországi és tiroli utra indult Nápolyba, Rómába, Flórenczbe, Genuába és Innsbruck vidékére.

* **A mykenel oroszlanokapu** egyik legrégibb emléke az emberiség alkotó tevékenységének. Durván faragott köveit az őskor homályában illesztették össze óriás erejű kezek. A kapu fölé, az oromfalba, durván, nagylőttan faragott oroszlanpárt helyeztett az ősidők művésze. A két oroszlan egy omlópontra kapaszkodik. Törekvésük, feszülő izmaik mintegy a művészet törekvését is mutatja, jelképezi, mely a durva formába az erőt iparkodik nagy nehezen kifejezni. A csonka állati testek a görög szobrászat legrégibb kísérletei közül valóik, mikor az anyag ellenállása még dacolt a művész alkotó erejével s tökéletesen eszközeivel. Ez a kapu mégis nagyszerű diadalív, melyen át a görögiség művészi tevékenysége világ hódító körútra indult. A híres kapu legújabb képe a Nagy Képes Világtörténet 30-ik füzében jelent meg. — A munka 12 kötetben jelenik meg, s Marcali Henrik szerkeszti. A most folyó második kötetet Dr. Gyomlay Gyula írta. Egy kötet ára díszkötésben 8 ft. Füzetenként is megjelen. Minden szombaton 1 füzet, ára 30 kr. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság, Bpest, Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedésben.

* **A Magyarország** politikai napilap semmiféle magánérdeknek nem áll szolgálatában. Egycsac, soha meg nem tántorodó, bátor irányának a legnagyobb érdeme van abban, hogy a közzellem hazánknak megváltozott és a kormányzat irány jobbra fordult. A bukott rendszer elleni harcot a **Magyarország**

kezdette, vezette és lankadatlanul szította egész a diadalig. Ennek nyomán következett be az a nemcsak journalistikailag, de politikailag is fontos esemény, hogy **Kossuth** Ferencz is a lap munkatársai sorába lépett. Vele együtt a lap fővezércikkirója **Bartha** Miklós, a magyar szónok és a magyar gondolkodásnak ez a nagymestere, a kindel szebben és igazabban a magyar publicista még nem irt. A **Magyarország** hirszoigalata páratlanul áll a magyar journalistikában, az összes többi lapokat megelőző kitűnő forrásokból szerzett érteülséivel. A lapot **Holló** Lajos, ez a nagy tevékenységű és minden közszükség iránt élénk érdeklél bíró képviselő szerkeszti, dr. **Lovász** Márton h. szerkesztő közreműködésével. A **Magyarország** előfizetési ára 14 ft, félvve 7, negyevve 3 ftl 50 kr, egy hó 1 ftl 20 kr. Legelőszerebb az előfizetési pénzeket póstautalványon küldeni a **Magyarország** kiadóhivatalába.

* **Legelőszerebb táplálék.** Nem a Nestlé-féle táplálékról vagy a Kathreiner malata-kávéról van ezuttal szó, de nem is pozsonyi kétszersülről vagy a kassai sonkáról. Most az egyszer kivételesen szellemi táplálékot ajánlunk t. olvasóinknak. A mai korban már ez sem nélkülözheti senki, a ki csak egy kissé igényt tart arra, hogy felvilágosult embernek tekintessék. Tudnia kell, mi történik a hazában és a nagy világban; tájékozódnia keli a gazdaság, ipar és kereskedelmi téren előforduló dolgokról; munkája után pedig jól esik egy kis szórakoztató olvasmány is. Mindezekhez nagyon olcsón és nagyon könnyen juthat az ember, ha megszerzi magának a közkeveltségnek örvendő **Budapest** képes politikai napilapot. Egy ft előleges beküldése mellett minden nap a házhoz szállítva kapja; ha pedig ennyi pénzt sem akar egyszerre kiadni, 4 kr-ért megvásárolhat egy példányt bármelyik újságlárúsnál. Mutatványul egy-két példányt ingyen is küld a **Budapest** kiadóhivatala Budapestben, IV., Sarkanytús-utca 3. sz.

* **Lombok** cím alatt **Németh Pál** és **Thoma István** a sátoralja-új helyi főgymnasium két növendéke versékől és prózai munkákból álló kötetet jelent meg Sátoralja-Uj helyben **Landesmann** Miksa kiadásában. A kötetben van egy pár jó próza és egy-két ügyes költemény. Kezdő emberek, két fiatal poeta munkája, a melyről mindenestre csak az alkalmazható mértékkel mondhatunk bírálatot. Elvégre is ez csak mintegy első szárnypóbálgatás; nem is irodalmi bírálat mértékéhez született, hanem tisztán két poeta léleknek fiatalos subjektív megnyilatkozása: — az első szárnypóbálgatások betűbe öntése. Egy pár önépzkörli sikernek nyilvánosságra hozatala. Bár később magunk is gyengéljük ezeket és nem is mertünk soha irodalmi sikeret aratni, ezzel tisztán a multból, a naiv lelktünk históriájából örököltünk meg egy pár lapot. Az illyesmű csak a kishitű és gyenge erejű nagyképűsödés irhat metsző hangon; aki kritikai muskulusait csakis a gyermekkel való birkózásban tudja érvényesíteni. A kötethez **Biró Pál** lapunk szerkesztője irt előszót.

Nyilvános számadás

A sátoralja-új helyi Városi Kaszinó által folyó évi június hó 17-én rendezett táncmulatság bevétele és kiadásáról.

BEVÉTEL:

Béreltidijkából . . . 138 ft — kr.
Felülfizetésekből . . . 23 ft 50 kr.

Összesen: 161 ft 50 kr.

Ezzel szemben kiadás: 86 ft 48 kr.
Maradt tiszta jövedelem: 75 ft 02 kr.
Ez alkalommal felülfizettek: Gróf Wallis Gyuláné urnó 5 ftot; Dókus Gyula, Székely Elek és Guttman Armin 2—2 ftot; Gnädig Lipót, Bock Imre, Pilissy László, Dr. Róth József, Dr. Kossuth János, Almácss Béla, Kincsesty Péter, Dr. Thuránsszky Zoltán,

Zinner Henrik, Widder Gyula, Dr. Fried Samu és **Szentgyörgyi István 1—1 ftot**; **Harkányi Adolár** 50 kr.

Fogadják a m. t. felülfizetők adományaiért a Városi Kaszinó hálás köszönetét.

A vigalmi bizottság.

APRÓ REGÉNYEK.

Hét malac és két kis leány.

Irtá: **Bródy Sándor.**

A kertész látogatása. (5)

A mikor megnőttek, mindketten ugyanegy teremben állták a betegesket, a varangos férfiakat és nem utálták, hanem szánták őket.

Estve, egyszer, mondja az egyik: — Az öreg paraszt, a kit tegnap hoztak be, össze-vissza beszél. Talán az éjjel mellette imádkozának.

A spanyol falat odahúzták, a többi beteg ne lássa, ha az öreg haldokolni kezd és békétlenül, engedetlenül fogadjá a földi életből való elcsöliátást. Hívatok hozzá papot és csendes áhítattal, de minden rémület nélkül imádkoztak mellette.

Pipát kért az öreg, majd a fűrészt kereste valakin.

— Talán favágó volt élete utolsó szakában: mondá Juli, a ki még mindig igen szeretett beszélni.

Roratóra — annak az ideje volt éppen — az öreg meghalt. Az idősebbik testvér — szelíd érzellemmel, de erősen leszoritotta a szemét. Betakarta, nézte egy kocsinyt:

Nagyon ismerős nekem! szolt ifjabbik testvérehez. Mintha láttam volna valamikor!

A kisebbik is megnézte, de nem emlékezett rá. Betakarták, olvasót tettek a keze közé. De nem könnyeztek, megszokták már a halált, nem valami rutinszerűnek, hanem komoly barna hajónak nézték, a ki áhájózik a lélekkel a fekete vízre, a fehér sugar világra.

— Meg kéne kérzeni, hogy hívják! Megnézni a nagy könyvben. — Szólt a nagyobbik. De az akarát nál maradtak, mert e hajdon, Jézus két parasztmenyasszonyának a szivében az öröm egy áradt szed, mint a fehér-viola illata nyári eső után.

Völgényük megszületését várták és lent a sötét templomban a rotoré előtt, néhány szál gyertyánál ok díszítették nagy rózsákkal sziz-Mária ruháját.

(Vége.)

A szerkesztőség üzenete:

Jogász Sárapácut. Tessek Clair, Diens Bolgár-Kodexeit elolvasni. Speciális esetben adhatunk táncot, de így álltalanosságnak nem. Az a tragikus párbaj a nyolcvanas években folyt le **Herzeg** Ferenc jogász (most ország. képviselő) és **Sipos Kornél** huszárkadét között. A két fiatal ember valami házi mulatság különbözőt össze. Herceg kardja a párbajnál átvágta Sipos honája alatt az ütőeréket, úgy, hogy a szerencsétlen kadét még ott a kaszárnya vívőtermében kissevedett. A fogadást ön nyerte.

Könyvrólák **Molyben**. 1. Ugyan kérem rá se hederítsenek. Ennek az összetételnek: **bolondd tartani** nincs semmi értelme. **Tartani** (ha már éppen **tartani** kell) csak bolondnak lehet valaki, épp úgy, mint okosnak; de bolondd tartani épp oly kétséges lehet, mint okosd.

Keroszén **Taral**. Hogy megkapja-e, az előre megjelölni nem lehet. A fészögabóru javaslata kell hozzá. Kérhet pálinka és borra együttesen is.

B. K. Molyben. Legfeljebb két középiokóinak felel meg. Együttvében meg tekinthető hat közepostálnak. A közepostágyi miniszter közlésében beszámoltatás hat középiokóinak. A kormány elintézte körülbelül másfél hónapot vont igénybe. A folyamodást egycsac is feltérjeztheti a miniszter.

A. A. Szereszo. Bízinté ajánljuk. Tessek egycsac hossz fordulni, mi nem áruinak csak ajánljuk a rheuma szest. Cime: **Widder Gyula** gyógyszerára Sátoralja-Uj hely.

Kiadja:

A SZERKESZTŐSÉG.

Hericz Sándor
kocsigyártó és czimfestő
műhelyében
2 tanuló felvétetik
esetleg vidéki is.

S.-a.-Ujhely, 1899. jun. 28.

Sárospatakon,
a város legjobb forgalmu helyén
hentes-üzletnek
igen alkalmas **bolthelyiség**, a hozzá-
tartozandó 2 szoba-, 1 kamara-,
bonyha- és szabad udvarral együtt
bérbe kiadó.

Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Richter-Horgony-Pain-Expeller
Liniment Capsici comp.

Kis híres házi készítésű előállítású, az 1866 megpróbáltatásnak, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító hatású készítményt alkalmaztak kórházaiban, csont- és izmagerőztetésnél és meghűléseknel és az orvosok által bedörögősekre is mindig gyakrabban rendelik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyökörös Horgony-Liniment elővesztés alatt, nem titkos szer, hanem igaz népszerű készítmény, melynek egy háztartásban sem kellene hiányoznia. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegekben árban majdnem minden gyógyszerárban készen van. 16 raktár: **Hörök József** gyógyszerésznél Budapeston. Bevizsgálás alkalmával igen óvatosan legyünk, mert több kisebbbirtok utánat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget "Horgony" védjegy és Richter orvosi-jelzés nélkül mint sem valódit utasítas vissza.

RICHTER F. AD. és Társa, az. és kir. udvari szőlők. BUDAPEST.

Gyönyörű
látképes levelező-lapok
nagyválasztékban
kaphatók:
lapunk kiadóhivatalában.

Francesco Luongo
hires első spanyol daltársulatának fellepte
BOCK kerthelyiségében

rossz idő esetén az étteremhen
vasárnap e hó 25-én este.
Magyar, olasz és német nyelven a legremekőbb kuplék és dalok élénkítik a
társulat műsorát.
szabad bemenet!

Első zemplénmegyei honi butorcsarnok.
S.-A.-UJHELY.

Értesítés.

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közönség becses tudására hozni, hogy a "Vörös ökör" emeletén levő **3 teremben** a legkényesebb izlésnek is teljesen megfelelőleg jól berendezett

BUTORRAKTÁRAMAT

a n. é. közönség kényelmére ezzel kapcsolatosan ugyanott a földszinten egy **nagyszabású butorraktárral** megnagyobbítottam.

Kik eddig nálam bevásárolni szivesek voltak, meggyőződhetnek azon állításom igazságáról, hogy raktáramban csakis jó és szolid minőségű és bárminő kívánalomnak megfelelő izlételjes áruim vannak, miért is kérem e kedvező alkalmat megragadni és ígérem, hogy a n. é. közönség bizalmát mint eddig, úgy ezután is igyekezni fogok kiérdemelhetni.

63—11

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

40582 (VIII.) 2/1899. szám.

Borárverési hirdetmény.

A tarczali m. kir. vinczellér-iskola és a vele kapcsolatos állami szőlőtelepek

több évi termésű borai

folyo évi julius hó 3-án délelőtt 10 órakor kezdődő nyilvános szóbeli árverésen eladásra bocsátatnak.

Az árverezők kötelesek a megvenni szándékolt borkészlet kiáltási árának 5%-át az árverelés megkezdése előtt a vinczellér-iskola igazgatóságához bánatpénzül letenni.

A borok minőség és termelési hely szerint csoportosítottan árvereztetnek el. Az egész eladó készlet mintegy 650 hl., becser-téke-hectoliterenként 16 és 70 frt között változik. A borok czu-korszesz- és savtartalomra elemezve vannak.

Az árak hordó nélkül értendők; a hordók hektoliterje 2 frt 60 krajczárjával számítatik.

Az árverés megkezdése előtt írásbeli zárt ajánlatok is adhatók be, melyekhez szintén 5% bánatpénz csatolandó.

Az eladandó borok az alantirt igazgatóságnál való egyszerű jelentkezés mellett előzőleg is megizlelhetők. Ugyanott bővebb felvilágosítások szerezhetők.

Tarczalon, 1899. évi június hóban.

A m. kir. vinczellér-iskola igazgatósága.

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy

női és férfi-ruha üzletemet

a volt **Kelner József** fia czég üzlethelyisé-
gébe

áthelyezem.

s azt a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg berendezem.

A n. é. közönség további pártfogásáért esedezve,
maradtam

Kiváló tisztelettel

WESSELY MOR.

Férfi ruhák mérték utáni készítését a legjutányosabb árak
mellett eszközölöm.

3—6

Köszönetnyilvánítás.

Ő Fensége Salvator Lipót főherczeg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherczeg rendkívül meg van elégedve az asbesttálpal bélt cipőkkel. Ő Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknel. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbesttálpal-béltessel, ugyanannál a cipésznel s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szaloncipők.

Zágráb, 1898. július hó 8-án.

KRAHL, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következők írja:

Tisztelt Doktor ur!

Az asbestbetéti cipők kitűnőnek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden láb fáradásom, úgy hogy — azt hiszem — lábujjaim semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tanácsát köszöni

Dánoson, 1897. évi szeptember 17-én

tisztelő híve

WEKERLE SÁNDOR.

Nincs többé lábfájás!

Óvjuk lábainkat hidegtől,

nedvességtől és meghűléstől.

**Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőr-
keményedés, sem lábdaganat, sem lábégés.**

Rövid idejű viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki
cipőjét dr. Hőgyes-féle, az egész világon szabadalmazott
asbesttálpal-béltessel látja el.

**Kettősvastagságú 1 frt 20 kr., egyszerű 60 kr., homoktalp 40 kr.
gyermekeknek fele.**

Az asbesttálpal-bélt kitűnőségét legjobb bizonyítja, hogy a cs. és kir. közö
hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállítottott.
Szeretkélés csakis utánvétell, vagy a pénz előleges beiktatása mellett. Felvilágosi-
tások, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Viszonteladónak megfelelő árendedmény.

Asbestáru-gyár

részvénytársaság

Budapest VI. Sziv-utca 18.

7—52

Egyedüli elárusító raktár Klein Zsigmond, „Kedvencz áruháza” S.-a.-Ujhely
Rákozy-utca 775.